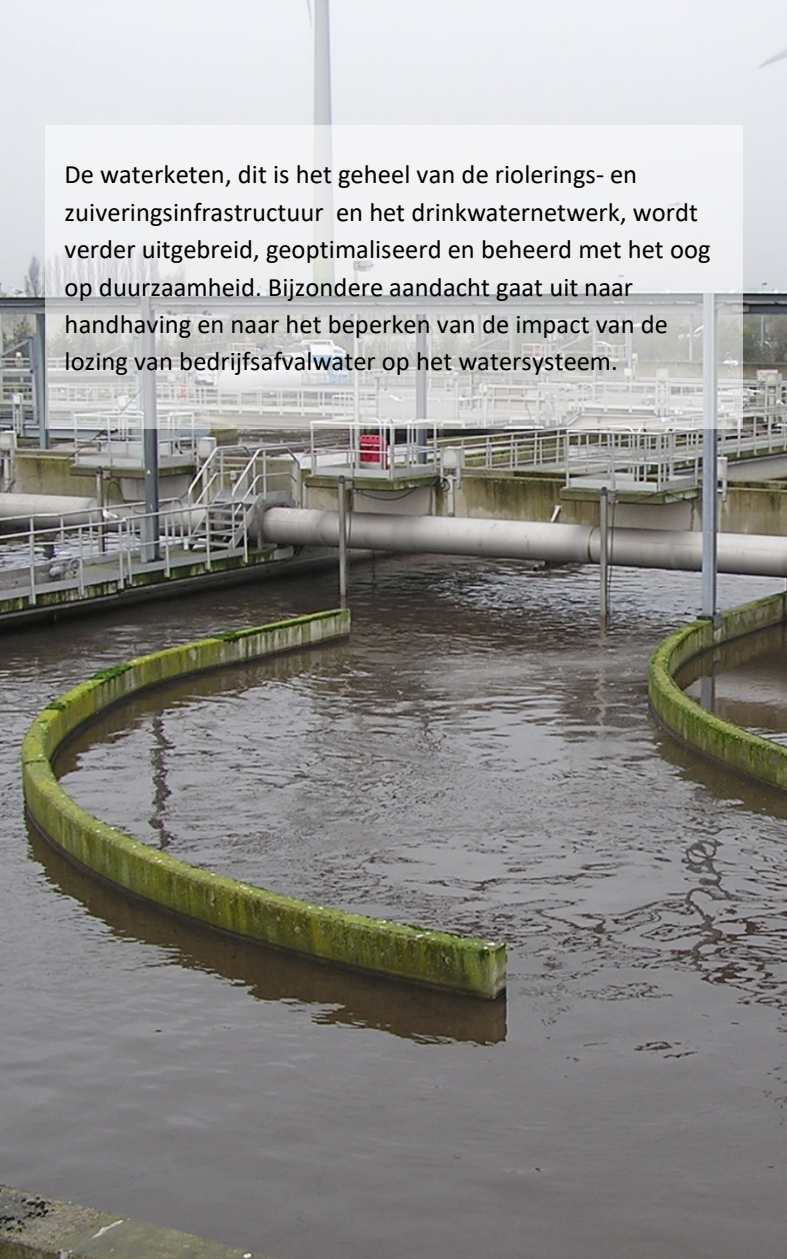

KRACHTLIJN 2

DE WATERKETEN DUURZAAM BEHEREN

De waterketen, dit is het geheel van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur en het drinkwaternetwerk, wordt verder uitgebreid, geoptimaliseerd en beheerd met het oog op duurzaamheid. Bijzondere aandacht gaat uit naar handhaving en naar het beperken van de impact van de lozing van bedrijfsafvalwater op het watersysteem.

Het beleid voor de saneringsinfrastructuur en het drinkwaternetwerk gebeurt voor een belangrijk deel i.f.v. van de uitvoering van verschillende Europese richtlijnen (kaderrichtlijn Water, Behandeling Stedelijk Afvalwater, Zuiveringslib, Industriële emissies, Drinkwater ...).

Met een zuiveringsgraad van 84% zijn in Vlaanderen de grootste puntbronnen van huishoudelijk afvalwater gesaneerd, maar blijft het een aanzienlijke opdracht om de resterende vuilvracht te saneren. Via de zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP), opgenomen in de stroomgebiedbeheerplannen, is de taakverdeling en planning voor de verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur in het buitengebied vastgelegd. Er moet verder worden ingezet op de verbetering van het beheer en de optimalisatie van de bestaande saneringsinfrastructuur.

Op gemeentelijk vlak vraagt de sanering van de resterende disperse lozingen op bovenlopen extra inspanningen. Bovenlopen zijn namelijk uitermate gevoelig voor verontreiniging omwille van hun beperkt bufferend vermogen. De afdwingbaarheid en het verhogen van de snelheid van de uitvoering van prioritaire gemeentelijke saneringsprojecten vormt een aandachtspunt (➔ [krachtlijn 6](#)).

Nu de belangrijkste puntbronnen grotendeels gesaneerd zijn, verschuift de aandacht meer en meer naar de aanpak van de verontreiniging door diffuse bronnen en nieuwe stoffen (geneesmiddelen, microdeeltjes, brandvertragers, ...).

Ook bedrijven moeten verder gestimuleerd worden om hun lozingen te verminderen in functie van de impact op het ontvangende oppervlaktewater.

De klimaatverandering, de demografische en ruimtelijke evoluties in Vlaanderen en de evolutie van het gebruik van gevaarlijke stoffen zijn belangrijke uitdagingen voor het waterketenbeleid. Anderzijds biedt het ook opportuniteiten om de hemelwater- en afvalwaterinfrastructuur te laten bijdragen aan een klimaatrobuuste omgeving.

(zie ook [Waterbeheerkwesties](#))

doelstelling 1

DE SANERINGSINFRASTRUCTUUR VERDER UITBREIDEN EN OPTIMALISEREN WAAR NODIG

We **realiseren** een **betrouwbare** en **performante hemel- en afvalwaterinfrastructuur** die als geheel zorgt voor een minimale vuiluitstoot naar de omgeving en een verhoogde waterveiligheid.

 Bij het aanleggen of vernieuwen van rioleringen zetten we verder in op het **klimaatbestendig maken** van deze **rioleringen** en het **regenwatersysteem**.

Hiervoor is een **integrale aanpak vereist** om de noodzakelijke substantiële ecologische vooruitgang te boeken, om de performantie van de investeringen op lange termijn te bewaren en om afstemming met andere beleidsprioriteiten mogelijk te maken. De sterke verwevenheid van de gemeentelijke en bovengemeentelijke infrastructuur en van de gemeentelijke infrastructuur met het openbaar domein maakt dat deze niet los van elkaar beschouwd kunnen worden.

Gebiedsgerichte concretisering van de doelstellingen

We zetten daarom in op een **gebiedsgerichte concretisering van de doelstellingen** van de kaderrichtlijn Water waarbij we zoeken naar win-situaties door een betere afstemming en prioritering van de bovengemeentelijke en gemeentelijke investeringen en middelen en door een betere afstemming en prioritering van de investeringen en middelen voor saneringsinfrastructuur, voor het openbaar domein en voor het herstel van waterlopen. (→ [krachtlijn 6](#)).

 We verhogen onze inzet op **bronmaatregelen** (individueel en collectief) die op een duurzame manier bijdragen aan waterveiligheid, droogtebestrijding en een aantrekkelijke leefomgeving met groenblauwe structuren. Ook hierbij hebben we aandacht voor ontharding, intenser hergebruik en (afval)waterneutraal bouwen.

 Om de impact van lozingen verder te minimaliseren en een antwoord te bieden op het verder reduceren en uitfasen van gevaarlijke stoffen (farmaceutica, hormoon verstorende stoffen, microplastics, asbest, ...), ontwikkelen we en passen we **nieuwe technologieën** toe. Hierbij denken we aan het toepassen van maatregelen aan de bron, slimme afval- en hemelwaterinfrastructuur (regelstructuren, sensoren, grootschalige buffering, ...), het verdergaand zuiveren van afvalwater (nutriënten, micropolluenten), enz.

 Bij het uitbreiden en optimaliseren van de saneringsinfrastructuur hebben we **aandacht voor een transitie naar circulair gebruik** van water, andere grondstoffen, warmte en energie.

doelstelling 2

DE SANERINGSINFRASTRUCTUUR ONDERHOUDEN

Ook het onderhoud van de saneringsinfrastructuur maakt deel uit van een duurzaam beheer van de waterketen.

We **waarborgen de ecologische en hydraulische performantie** van de **afvalwater- en hemelwaterinfrastructuur** op zowel korte als lange termijn ten einde onverwachte, dringende en hoge vervangingskosten te vermijden.

Zowel voor de bovengemeentelijke als de gemeentelijke infrastructuur **leggen** we hiervoor de **verwachte prestaties van de afvalwater- en hemelwaterinfrastructuur vast**, volgen ze op en **vertalen ze in levensloopplannen** die de lange termijn investeringsbehoeftes verantwoorden.

De levensloopplannen moeten leiden tot **concrete richtlijnen** voor het **dagelijkse beheer** van de infrastructuur. Hierbij houden we ook rekening met de verschillende risico's die samenhangen met het falen van de infrastructuur.

doelstelling 3

HET DRINKWATERNETWERK OPTIMALISEREN EN ONDERHOUDEN

Het drinkwaternetwerk is in Vlaanderen reeds zeer sterk uitgebouwd. De aansluitbaarheidsgraad ligt zeer hoog (>99 %).

We zetten verder in op een optimaal beheer van het openbaar waterdistributienetwerk, volgen de **invulling van de openbare dienstverplichtingen** op vlak van **risicobeheer** en **leveringszekerheid** door de waterbedrijven op en sturen deze bij waar nodig.

De lange termijn voorzieningsplannen krijgen uitwerking en worden tijdig bijgestuurd.

De waterbedrijven engageren zich om te investeren in een betere monitoring van het distributienet om lekverliezen onder controle te houden.

Specifieke afgewogen doelstellingen om de lekverliezen te verminderen zijn nodig. Die zullen in overleg met de watermaatschappijen verder uitgewerkt worden.

doelstelling 4

STERKER INZETTEN OP HET HANDHAVEN VAN DE VERPLICHTINGEN EN ONDERSTEUNEND BELEID STIMULEREN

Een goed **handhavingsbeleid** start met **sensibiliseren, informeren** en het ter beschikking stellen van **richtlijnen**.

Als eerste stap in de handhaving bepalen we de doelstellingen voor de volgende beleidsperiodes in onderling overleg tussen de gemeenten, de rioolbeheerders en de Vlaamse overheid en stemmen dit af met de financiering, de andere beleidsprioriteiten en de draagkracht qua hinder door werken.

De keuring en handhaving van de privéwaterafvoer uitwerken

We werken een efficiënte **handhaving** van de **privéwaterafvoer** (zowel handhaving van het hebben van een keuring als handhaving van de correctheid van de aansluiting) verder uit.

doelstelling 5

VERDER INZETTEN OP HET BEPERKEN VAN DE IMPACT VAN DE LOZING VAN BEDRIJFSAFVALWATER OP HET WATERSYSTEEM

Naast nutriënten en zuurstofbindende stoffen bevat ons oppervlaktewater ook **gevaarlijke stoffen** (☞ [krachtlijn 1](#)-doelstelling 4).

Met de invoering van de omgevingsvergunning kan de overheid permanente vergunningen uitreiken. Het voorziene evaluatiesysteem moet hiervoor worden afgestemd op de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water. Een eerste stap hierbij is het selecteren van bedrijven met een belangrijke impact op het ontvangende oppervlaktewater. We focussen daarbij in eerste instantie op het **reduceren** en uitfasen van de **meest gevaarlijke stoffen**. Het evaluatieproces steunt op een continue en risico-gebaseerde handhaving. Bij het vergunnen van afstromend verontreinigd hemelwater zullen we verder rekening houden met de klimaatverandering.

De Richtlijn Industriële Emissies is op Europees niveau één van de belangrijkste instrumenten voor de beheersing van gevaarlijke stoffen die vrijkomen uit industriële installaties. We zullen onderzoeken hoe de informatie over **bepaalde gevaarlijke stoffen**, zoals de prioritair gevaarlijke stoffen (PGS) (KRLW) en de Substances of Very High Concern (SVHC) (REACH) kan aangewend worden in het BREF-proces (= Best Beschikbare Techniek (BBT)).

Indien deze stoffen niet worden behandeld in de BREF's, worden er ook geen zuiveringstechnieken en BBT-gerelateerde emissiegrenswaarden voorgesteld. Daarom gaan we de kenniskloof tussen deze verschillende wetgevendende kaders dichten. Tegelijkertijd zullen we er naar streven om het BREF-proces efficiënter en transparanter te maken. Om ook de impact van de Vlaamse BBT-studies te verhogen, zullen we de resultaten ervan meenemen bij de uitwerking van een vernieuwde aanpak. Voor de Vlaamse BBT- en Europese BREF-studies is het streefdoel om deze binnen de 2 jaar om te zetten in de sectorale voorwaarden in Vlarem II en Vlarem III.

Voor de **nieuwe gevaarlijke stoffen** zoals medicijnresten, hormoon verstorende stoffen, microplastics, zullen we, naast het inzetten op product- en bronbeleid (➔ [krachtlijn 1](#)-doelstelling 4), ter hoogte van rioolwaterzuiveringsinstallaties starten met het toepassen van technieken (op pilotschaal) voor het verwijderen van deze stoffen uit het effluent. Bij de evaluatie van de technieken zullen we vooral aandacht besteden aan het ecotoxicologisch effect.

Complementair aan de fysico-chemische normering van individuele stoffen zullen we in de toekomst meer en meer inzetten op **acute toxiciteitstesten**. Indien een relevant ecotoxiciteitssignaal wordt ontdekt, zal samen met de bedrijven gezocht worden naar de oorzaken en bekeken worden welke reductiemaatregelen moeten genomen worden.

Meer inzetten op toxiciteitstesten

In de eerste plaats willen we met bedrijfsfederaties een kader ontwikkelen waarbinnen bedrijven die mee willen exploreren hoe de (eco)toxiciteit van dergelijke nieuwe stoffen kunnen worden vastgesteld hiertoe kunnen worden gestimuleerd. (first mover advantages) Dit geldt evenzeer in geval van vaststelling van (eco)toxiciteit, hoe de gepaste maatregelen kunnen ontwikkeld worden.

We stemmen eveneens af hoe de instrumenten van het innovatiebeleid (bvb ecologiesteun) hierop kunnen worden afgestemd.

We sporen **bedrijven** aan om in te zetten op **circulaire economie** via het terugdringen van het watergebruik, het stimuleren van hergebruik van water en van gezuiverd afvalwater en het stimuleren van hergebruik van stoffen, warmterecuperatie, grijs water enz. We werken daarbij aan een kader voor het hergebruik van afvalwater en ondersteunen de green deals, de vrijwillige overeenkomsten tussen (privé)partners en de Vlaamse overheid om samen een groen project te starten. En we onderzoeken de haalbaarheid voor de productie en distributie van drink- of proceswater uit hemelwater, brak of zout water en afvalwater, mits goede kwaliteitscontrole en overheidsregie.